

34.595

Előzetési feltételek:

Helyben házhoz hozással, vagy vidékre postán küldve egész évre 6 lrt.; félre 3 lrt.; három hónapra 2 lrt. 60 kr. Egyes szám ára 15 kr.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal,

hova a cikkek, levelezések, valamint előzetési pénzek, reklamációk (nyit. levelek) és hirdetések külföldre, a postai utcai 11. sz. alatt van.

Bérmentelen levelek csak ismerős kezektől fogadhatók el.

HORTOBÁGY.

Debreczeni hetilap,

a szűnyeggyelet, gazdasági egyesület, zenede- és dalárégylet, kertészeti egylet, takarékpénztár és több helybeli társulat közlönye.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Hirdetési díja:

Ühászbos peit-sorát egy-szeri hirdetésül 5 kr. három-szorindl 4kr. Többszörindl vagy nagy terjedelmű hirdetéskül ártszámítás.

Külföldi hirdetésmegvetel el-fogad: **Bécsben**: Brauner J. G., Wachter, Oppelk A., Has-senstein és Vogler. **Berlin**: Schlegelberger A. T. **Meg-****Frankfurtban**: Müller, Otto; Jaeger. **Hamburg-****Dan**: Hasenstein és Vogler. **Lipszében**: Schichse és Kar-sa; **Parisban**: Havas ügy-nöksége.

Felelős szerkesztő: SÁRVÁRY ELEK.	Főmunkatárs: SZANA TAMÁS.	Kiadó-tulajdonos: A DEBRECZENI SZŰNYEGGYELET.
---	-------------------------------------	---

Előzetési fölhlvás. „HORTOBÁGY“

debreczeni hetilap 1867-dik évi folyamára. Lapunk jelen s függetlenül szerkesztett „Hortobágy”, melynek elejétől fogva célja volt a helyi közérdekeket s a vidéki mint általában a hazai ügyeket s társadalmi mozzanatokat folytonos figyelemmel kísérve, a közérdekeltséget a jó, szép és ne-mes iránt táplálni, elszelni, igyekezett ezentúl is oda fordít-ni, hogy egy város, mint a vidék szellemi és anyagi törek-véseinek hű tükré legyen s röviden mindenről értesítse az olva-sót, mi a hazában vagy annak határain túl egy vagy más tekint-etben figyelmet érdemel történik.

Tartalmát következő rovatok képezik:
Közhasznú irányú cikkek a társadalmi élet, nevelés, ipar, kereskedelem és gazdasázt köréből.
Debreczen és vidékének figyelmet érdemel hírei és közügyi eseményei, egyleti, irodalmi és művészeti mozzanatok.
Hazai hírek.
Hogy áll a világ?
Közhasznú tudnivalók.

A társadalmi irodalmi színvonalon álló szép-irodalmi dolgozatok és színházi szemle.

Lapunk éremkéiben, a helybeli jeles emberek nem is említve, állandó közreműködésüket igazán: **Abram Károly, Arányi (Zalánfi) Kornél, Balogh Zoltán, Boudék Aladár, Czeller Márton, Dalnady Győző, Dobó László, Gulyásy Imre, Karsa Tamás, Kazár Emil, Komócsy József, Kócs Ferenc, Losonczy László, Major Béla, Matóly Elek, Mező Albert, B. Ponorócz Emil, Rákosi Jenő, Szász Károly, Tamási Gyula, Tivólygyi Titusz, Udvardy Géza, Udvardy Vince, Vajda Viktor, Várady G. Vártey Arnold, Zilahy Imre, Zilahy Sándor stb.**

Az országgyűlési közleményeknek rendszer rovat nyitunk, melynek vezetésére egyik szellemes tollú fiatal írókat nyertük meg.

Ily törekvések mellett a t. olvasó közönség buzgó részvét-telre felelték reményünk. Mennél nagyobb lesz a pártfogás, annál több sikerrel felelhetünk meg kitűzött feladatunknak, hogy a város és vidék érdekeit híven képviselő s emellett érdekes heti közlönyt nyújthassunk.

A „Hortobágy” jövőre is vasárnaponként fog megjelenni a az előzetési feltételek a lap homlokzatán olvashatók.

Debrecen, 1867. január elején.

A debreczeni szűnyeggyelet,
mint lap-tulajdonos.

Sárváry Elek, felelős szerkesztő.
Szana Tamás, fő-munkatárs.

Visszatekintés a mult évre.

Debreczen, 1867. január elején.

Minden jó gazda, bizonyos időszakban számot vet magá-val, hogy mikép használta fel az időt; mert tudja, hogy a mult: a jövőnek alapja, biztosítója.

Vessünk mi is, társadalmi életünk szempontjából, tekinte-tet a legközelebb lefolyt évre, ha vajjon, hasznosan gazdálko-tunk-e az idővel, ha vajjon az idő gyümölcs-, áldáshozó vala-ránk nézve?

Magyar példa szerint: az idő a gazda. Az idő sokszor tönkre teszi tervünket; de, ha ver is, áldást hoz: a tapasztalat áldását árasztja reánk. Teljék öntudatosan, elszánt bátorsággal kell az embernek haladnia a folytonos munka útján a tökéle-tetés, az emberiség jobbító czéjára fel: s ha olykor hajó-törést szenved is legszentebb szándékunk: megfussint nemes tervünk romjaiból mégis előbb-utóbb a jövő jobblét virágainak s gyümölcseinek kell kifejlődni.

Mindél több teher nehezedik reánk — ami emberileg elvi-selhető —: annál edzettebbek, erősebbek leszünk; jellemünk annál inkább szilárdul s a vas akarat megbirkózik a legnagyobb akadályokkal. Minél sűrűbb az ur kezé rajtuk, amánkább erősödni hitünk, tudván, hogy ahol legnagyobb a veszély, ott van legközelebb az isteni segítség is.

És valóban örömmel jegyezhetjük fel városunk társadalmi életének lapjain, hogy a mult évben közbefjött csapások nem-csak el nem tántorított, sőt megedzettek polgártársaink szorg-almat, erejét s hitét a jobb jövőten.

A májusi fagy, a nyári kolera, a haború iszonyai és a szo-moru aratás is, — mely az elvetett magot sem hozta vissza ka-marunkba, — mind csak újabb munkára, kitartásra buzdítá minket.

Ugyanazon sürgős-forgás, ugyanazon munkásság az elfa-gyott szőlő művelésében, a szántés-vetésben, ugyanazon életk-ség a családi tűzhely körül; ugyanazon nyugalomban, örökös munkakedv a szükség által még inkább fokozva, növe-kedve a földművesek, a fuvarhordók, mestereinek és keres-kezők osztályában, — mely Debreczen lakosainak hangyaszo-galmáról tanusodik.

Gyengébb a panasz hangja mint az imádság buzgó zeng-zete: erősebb az istenen vetett bizalom mint a csapás fájdalom; még látogatottabb az isten háza, nem vezett ki az cler-ikölcsentésére vezető rendszabályok sulya alatt a szivből a jóerkölet, a tiszta valóságosság érzelte; a két Révész vezérlete alatt közel lijtuk az újgát földjét, mi legalább is, az önálló, a nyugott lelkiismeret becses jutalmával kínálkozik; — a sok megpróbáltatás tüzeiben még inkább tisztult az igaz po-litikai jellem aranya, mit a durva bányságt bárhová dob, arany természetéből sohasem veszít!

Veszteségeink jelesaink sorából, bár elszomorítottak, de el nem csüggesztettek.

Gyarmati Tar Károly, 1848-diki országgyűlési képviselő-lónk s 1849-ben magyar kormánybiztos;
Nagy Sándor 1848-diki alkotmányos főbíránk;
Boszórményi Károly, 1861-diki alkotmányos főkapitá-nyunk, — a mult évben haltak el.

Ritkult a jobbák tábora; de a szellem, mely halán dicső jövőjén csüggy, él közöttünk; az elv emberünk mult alapotított biztos reménye kioltatlan a hazafni kebelében, — s így az ő küzdelmek nem lehetnek sikertelenek, mert munkájukat elvro-konák folytatják, kik évezre a veszteségek, még tömörebben so-rokznak a jó ügy körül, melynek diadálát ohajják, — hiszik s elősegítik.

A mult év sokféle alakban mutatkozott mostohasága nem-csak a jövedelmeket feltartóztatta, sőt a tőkét is csonkította sok vállalatban.

Takarékpénztárunk valódi áldásos intézménynek bizonyult be ezuttal is; kereskedőink a bankkület mellett is, földműveseink s iparosaink, mindamellott, hogy sok közpénztár van városunkban, mely a kikölcsönözés jötkétséggyát gyakorolja, nem viselhették volna el újabb s tetemesebb veszteségek nélkül a sok csapást, ha takarékpénztárunk jötkétséggyát igénybe nem veltetik volna.

Azon szomorú állapot azonban, mely a kiadások minél na-gyobb mérséklésére s szigorú takarékosságra kényszerítőleg hat-ott, nem fojthatta el közöttünk azon élénk mozgalmat a mult évben sem, mely társadalmi életünkben, az 1861-dik év óta, az egyleti vállalkozás terén oly kedvezőleg indult meg, mikép, rü-vid 5 év alatt, leginkább néhai Farkas Ferenc buzgóllóssága folytán zenedét s szűnyeggyeletet, — többek áldozat-készsége mellett kertészeti-egyletet, polgári — alsó-reál — iskolát, lovaregyletet, dalárdát, gazdasági egyletet, polgári kört hozott létre és nagyszerű állandó színházat épített a nemzeti nyelv-, szimfoniadalm és a közművelődés számára; — örömmel említhetjük fel a mult evot a torna-egyletet és polgári lövés-egyletet létrejöttét.

Az egyleti működés áldásosságának kétségbevonhatlan bi-zonyítványul tünik fel, mikép a feut említett egyletek mind-egyike, egy azokon kívül a polgári kaszinóegylet, „Is-tvá” gazdasági társulat, izraelita iparegylet, a czukorgyár, — mely közbevetőleg mondvá, hasonlóképp tár-sulati vállalkozás után jött létre, — oly helyzetben vannak, mikép fennállhatások fölül kétség sem lehet s bizton remélhető, hogy valamint a liqueurgyár, keményítőgyár, sergyár, és árúcsarnok is létre jön s hasznosan fogják működtetni. Fájdalom, hogy nögyelet Debreczenben nem jött létre, pedig az ez iránti közböj évek óta nyilvánl s az inséges idők még inkább szükséglik létrejöttét. Mi az oka e nagy mulasztásnak?

TÁRCZA.

XIX. század.

A hajnalt, melyre ébredett e század,
Nyomban követte bájós kikelet!
Dálnokkal áldá meg édes hazám —
S néphézag „Szóza” zenegett.
Eloszlott a köd álmirol a népek,
A hű karokban felgyuladt a vér,
És munkálodni dúz mezőre léptek:
S virult a költő homlokán babér!

De nézd!... amott véres felhők közelnek,
Halkan dörög meg távol a vihar!
Feszülnek a lesújtott férfi-kebek —
Szabadságáért küzd már a magyar!
És jó a század másik égő napja:
„Itt az idő” — kiált — „most vagy soha!” —
S szavára megy a hős fia s apja
Hogy egytt fejde őket sir-moha.

A költő újra szól, lantját ledobván:
Hadd nőjön most a markokból aczél!
Ne tespedjünk a tűzhely mellett gyáván —
A mért küzdünk, hajh! messze még a czél!...
És berohan a fékléten csatába,
Véres fejen a babér-koszorú,
Küzd, mint orozslán, ... de megtörik lába...
S porára most feledés szele fú!

Levert szabadság! meghaltál, vagy élsz még?..
Bukásdon sir az egész világ!
Arckunkon a legkeserűbb könyvű é:
Nyakunkba vetve súlyos rabigák.
A nép, sajátját mind hiába kéri:
Sótlan eszi meg barna kenyereit, —
Ha még is tudna szebb jövőt remélni!..
Hajh, viskójt! — nyomor zilálja szét!

Eddig megy a sanyaru évek láncza,
Eddig sok év komor története!
A bú, az ifju homlokot fölcsánja,
Az ajk, mosolygni régen felede.

Mi lesz jövőnk? ... ezt kéri hányatottan

A beteg szív, mely már alig dobog...
És zsongást hall... ám nem tudja honnan?
„Eljen”-t kiált egy millió torok!

A láthatáron földérül egy sugár —
Egy nagy szellemnek fényes sugara;
Két ringatott a nép bölcsője, immár
A korszellemen uralg egymaga;
A legmagasabb eszme-körben szárnyal,
Mint erénytelen, bátor utóró:
Az olajfák már telve szép virággal —
S mosolygó Rómára ismét szebb jövő!

Mit adsz nekünk, oh! jövendő felszázad?
Epedve nézünk napjaid elé!
Adj sz a b ad s á g o t, melyért vértünk láz —
Vagy módot, hogy korunk kiküzdje!
Ez, a szegénynek minden gazdagsága,
E szó „sz a b ad s á g!” — ez mindent jelent:
A győnye elmét bölcseséggel áldja —
S a félténekből — hűsöket terem!

Balogh Zoltán.

Szegény ember volt mindkettő. Hanem évek multak aztán

s Leo az arméniai hadsereg fővezére lett. Nem felede el régi bajtársát s fölemelte őt magához, ughogy második személyt utána a seregben.

Aztán ismét el mult néhány év. A hadsereg megunta a gyámoltalan császárt, ki Byzanceban ált folyvást palotájában, puha szőnyegen, rózsákkal rakott vákonos, asztalok, lovaszok és komédiások közt; megunta a hadsereg s elhatározta, hogy szokás szerint megfojtja a császárt vagy lenyírják haját s klastromba zárják.

Sokáig nem bírtak megegyezni a katonák a felett, vajjon kit emeljenek Michael Rhangab helyébe a trónra. Legtöbb ki-látása volt rá a hebegő Mihálynak. Durva, nyers katona volt, ép olyan, milyent a hadsereg szeretett. Sem istenent, sem embert nem tartott tiszteletben, semmit és senkit, saját karján és egyetlen barátján az örmény Leon kívül. Vitéz volt, elszánt, vakmerő s kész épügy szembeállni az éggel, mint szembeállt a per-sákkal.

Csak egy szavába került volna, császárrá lehetett volna. De mikor azt az egy szót várták tőle, akkor minden ember nagy bámulására azt felelte: választáék meg az örmény Leót csá-szárnak; ő annak esküszik hűségét, annak a részére emeli föl a zászlót s csak annak a kedveért hal meg, ha meg kell halni.

A sereg ki is kiáltotta ott mindjárt az örmény Leót csá-szárnak. Mihály sirt örömben, mint valami gyermek, mikor ba-rátjára reá tették az arany sasokkal kivarrt császári palástot s lábaira ráhúzták a bitor sarut.

Leo megölelte őt. Isten után ennek tartozott legnagyobb hálaival. Megesküdt minderre, ami szent: soha nem fogja elfe-lejteni ezt a percet.

Nem is felejtette el. De mikor a császári széken ált s észbe jutott ez a perc, egy dőfést érzett mindig szívében; ke-vély lelkét bántotta azon gondolat, hogy Mihály kegyelméből jutott a trónra. Oh, a visszamenekülés ezen perczé sok keserű órát szerezett a császárnak.

Patriaciussá emelte régi bajtársát, elhalmozta minden tisz-telettel, ajándékkal, kitüntetéssel. De szívté mindig bántotta az a gondolat, hogy más ember kegyelméből jutott oda, hol czime-kezt, rangot, ajándékokat és kegyelmet osztogathat. Soha meg nem bírtá bocsátani ezt Mihálynak.

De ha a császárr el nem felejtette ezt a percet, a hebegő Mihály sem felejtette el azt soha és nagyon is gyakran emle-gette; gyakrabban, mint a hogy Leo császárr szerette volna azt. Soha el nem mulasztotta a durva katona megjegyezni, ha a csá-szári palástban látta maga előtt az augustust:

Két jó barát.

Történeti elbeszélés
Vértési Arnoldtól.

Két szegény közkatoná holtigartó barátságot fogadott egyszer egymásnak. Egyszer szegény ember volt mindkettő. Évek óta szolgálták már a biznyczi császár seregében, véreket ontva csekély szoldért s örködvé a birodalom határain, egy a barbár ellenség né háborgassa mulasztáikban a dusan fizetett hóhócezetk és lovászokat a császári udvarnál. Örmény Le-onak nevezték az egyiket, hebegő Mihálynak a másikat.

Jó és balsorsban együtt él a két katona már évek óta. Ha az egyiknek volt egy darab kenyere, megosztotta a másikkal s ha emez egy csomó szalmára tett szert, úgy terítette le a földre fekhelyül, hogy amannak is jussan rajta helye. Leo egyszer se-bet kapott az útközében, Mihály háttára emelte s úgy hurcolta ki ezer veszély közt az ellenség közül. Máskor Mihályt elfogták s Leo három év óta megtarkagatott szoldjának árán váltotta ki. Megesküdtek, hogy soha el nem hagyják egymást és soha meg nem szünik köztük a barátság.

(Szerkesztői példány. B. n. h.)

Talán nincs aki élére álljon? Félre a tulzerénykedéssel! Adja az ég, hogy a növegyet is létrejőjön a folyó évben.

Az egyleti vállalkozás és Csanak József és Szabó Lajos áldozatkészsége hoztalére az emlékkertet is, városunk egyik főhelyén a szeg virányunkat; az emlékkerttársulat vitte odája a dolgot, hogy a mult évben Csokonai szobor mintája elkészült, és a nálunk letlepedett kitünő szobrász Izsó Miklós a szobor nagy mintájának készítésével is megbízott.

Egyleti működés következményének tulajdoníthatjuk sok részben, hogy a polgári kaszinó felügyelete alatt álló s mintegy 300 aranyat tevő Kazinczy-alapítvány létrejött; s a mult évben is, ha nem rendkívüli sikerű, de mindenesetre buzgalmat tanúsító versenyzést idézett elő a főiskolai növendékek közt, a kitűzött pályakérdések megjelölése körül. Bár olajandó volna, hogy főiskolánk növendékei oda törekednének már, hogy nemcsak viszonylagos, hanem általános becsű művek nyervehének jutalmat; azonban örömmel jegyezzük fel, hogy a főiskolai ifjuság, a mult évben is kitünő szorgalmi és erkölcsi bizonyítványokat adott magáról a főiskolai önképződe, a tüzoltóegylet terén és általában a polgári társas élet viszonyai közt. A főiskolai énekkar, kivált az ugynevezett kiskantus, kitünő volt; olajandó, hogy jövőre is megtartsa jó hírnevét.

Oláh Károly.

(Vége kőv.)

A népnevelés ügye Debreczenben.

Ha valaki husz év óta Debreczent nem látva, most lépne e város falai közé, hogy biztos tudomás szerezzen az itteni állapotok felől: kétségkívül a legelőkelőbb csudalkozásnak nyilvánítaná azon nagyszerű haladás felett, melyet e város a sok tekintetben mostoha évek alatt is, a művelődés pályáján több ponton tön. Magam voltam tanujna nem egyszer, hogy hazai s külföldi tekintélyes tudós férfiak örvendezve magasztalták e városban a tiszta magyarság nagyra képes voltát s a művelődés akadályain vett győzedelmét. Egyik, mintegy elragadtatva mondá, hogy nemzetünk jelszava maohanon ez is lehet: „Él a magyar; áll Debreczen még!”

A különféle díszes épületek s ezek közt különösen a nagy-szerű, a pompás színház, a kertészeti, gazdasági és más nemű egyetek, a gázvilágítás, zenede, lövészpuskák, melyek Debreczennek saját művei; — a főiskolában utjonnan állított számos tanszékek, a gazdasági intézet, vasut stb. stb., melyeknek létrehozásában Debreczennek kitünő része volt, — több más egyekkel nyilván hirdetik, hogy e város a művelődésnek bizonyal magasabb pontján áll most, mint csak egy pár évtizeddel is ezeltől állott volt.

Van azonban egy ügy, és pedig megmérhetetlen nagy fontosságú ügy, amelynek mezején, minden jóakarát és erélyes törekvését mellett is, a közelebbi évtizedek alatt nemcsak az, hogy előre nem haladtunk, hanem fájdalom! sülyedtünk, hanyatlottunk.

Ez, a népnevelés ügye Debreczenben.

Jól tudom, hogy pusztá borongással, vagy másféle érzésgéssel és ékeskedő beszédekkel mikint más dítetvaló ügyet, ugy a népnevelés ügyét sem nagyon mozdíthatjuk előre. Ma már, mikint az akadályok köfalai, a kurt paszta megharsánásra le nem omlanak: ugy a jobb jóval fől sem épülnek fel pusztázásra, még a lant szavára sem.

Munka, okos, kitaró munka, minden reform, minden haladás egyik feltétele. Ennek kiindulási pontja viszont, a jelen helyzetnek biztos felismerése. — A népnevelés jelen állapotát városunkban, a tanulók számát illetően, ami egyik fődolog, — mutatja a következő táblázat, melyet a letűnt 1866-dik év utolsó napján állítottam össze, a lehető legteljesebb forrásokból.

— Ezt az embert én emeltem ide fel. Én adtam rá ezt a palástot.
— Hídegen, büszkén fogadott Mihály minden kitüntetését.
— Mit nekem a patriciusi cím! szolt földösen. — Császár lehettem volna, csak akarom kellett volna, csak egy ujjomat kellett volna kinyújtanom.

Az udvaroncok el nem mulasztották megvinni mindíg pontosan a császárnak azt, mit beszél Mihály patricius s minden nap egy-egy új tördöfés érte a büszke császár szívé.
— Isteneur, ez nem bírom túrni már! szolt végre kifakadva.
S midőn arról beszéltek már a palotában, hogy Mihály császárságra törekzik, Leo eldöntötte őt Byzancból. Megparancsolta, induljon seregével keletre. Nem bántotta, csak elküldte innen.

Nem akarta látni. Nem bírta több elviselni látását.
Mihály buszuszan távozott a fővárosból, de mégis engedelmesekegett.
— Gyáva ez a Leo, ez kedélylen, félti tőlem koronáját s tova üldöz innen, de nem mer nyitlan föllépni ellenem. Hűségesen megvitték ezt is az árulokok a császárnak. Véresre harapta ajkait Leo, de halgatott s elfojtotta a sértett büszkeség és a harag kitörését. Nem bántotta ez embert, nem akart ellene cselekedni semmit, de látni sem akarta többé Byzancban.

Mintha Mihály tördött volna most már a császár akaratával. Nem telt bele fel, év, újra visszajött s mindenki előtt nyitlan, minden tartózkodás nélkül moscolta a császárt.
— Gyáva az, aki gyűlöl engem, de nem mer bántani. S mindenkinek elbeszélte, aki csak halgatni akarta, hogy Leo neki köszönheti egyedül trónját, ő neki egyedül.

— Ezzel a karddal illettem a császárt székre, — szolt kevélyen csörtetve oldalán a kardot, — ezzel tettem császárrá, s ha nekem ugy tetszik, ezzel le is tehetem.
Leo mindczt túrte, de lelkeben mint az izzó parázs égett a harag s a makacs patricius minden nap olajat öntött e tüzre.
— Nekem köszönheti mindazt, amivel lett. Meg kell aláznia előttem magát. Nem túrom, hogy uram legyen. Nem túrom soha!

A ravasz udvari emberek izgatták eközben folyvást a makacs, kevély patriciust. Ré akarták beszélni, hogy foglalja el a trónt, melyet csak barátságából és igazalomból juttatott Leo-nak. Minden császár bukásával elbukik egy pár ember s ural egynehány hely.
Minderről tudomásul bírt Leo. Az árulokodás mint sima kigyó, szive mélyéig befuródott. A sértett büszkeség elégtételt követelt s koronáját féltette a császár.

Tanulók száma: a debreczeni ref. egyház népiskoláiban, az 1866-dik év végén.

Iskolák	Tanulók					Összesen
	I. éves	II. éves	III. éves	IV. éves	V. éves	
I. Főiskolák a főiskola épületében:						
1. Az I. elemi isk. első osztályában	70					70
2. Az I. elemi isk. második „	67					67
3. Az I. elemi isk. első „		71				71
4. A II. elemi isk. első „			71			71
5. A II. elemi isk. második „				78		78
6. A III. elemi isk. első „					66	66
7. A IV. elemi osztályában					139	139
8. A polgári iskola első osztályában						35
9. A polg. iskola második „						14
Összesen a főiskola épületében	137	142	144	139	35	611

II. Főiskolák a város különböző pontjain.						
10. A mester-utcai iskolában	34	17	7	8		66
11. Az ispotályi iskolában	32	46	22	9	2	114
12. A czeplőd-utcai iskolában	60	23	27	6		116
13. A csepő-utcai iskolában	119	8				130
Összesen a város különb. pontjain	245	94	56	26	2	423
Összesen a város különb. pontjain	382	236	200	163	37	1034

Léányiskolák.						
1. A péterfalvi léányiskolában	63	63	43	30		199
2. A kiscsepő-utcai léányiskolában	40	20	12	8		80
3. A csepő-utcai külv.	61	9	6	3		79
4. A czeplőd-utcai léányiskolában	73	48	24	15		160
5. Az ispotályi léányiskolában	21	11	13	27		72
6. A miklós-utcai léányiskolában	17	15	4	4		40
7. A széchenyi-utcai „	18	15	9	8		50
8. A hatvan-utcai „	35	17	8	12		72
9. A mester-utcai „	31	22	12	8		73
10. A varga-utcai „	31	18	16	15		80
11. A felső léányiskolában		3	12		25	20
Összesen léányok	393	250	147	130	25	965
Összesen fiúk	382	256	200	165	37	1034
Összesen fiúk és léányok	775	486	347	295	62	1999

Korábbi időkből, pl. 1862. márczusban fiúk és léányok: 758 610 35 302 75 28 2214
Az 1862³ iskolai év első fele végén: 742 555 418 315 52 10 2222
Az 1835-dik évben összesen: 2262

Jegyzet: A mester-utcai léányiskolák most, szűnnek, két teremben üresen, de egy tanító vezetés alatt állnak.

Jelenleg tehát elemi iskoláinkban, hat éves tanfolyamot véve fel, a tanulók összes száma 1999, vagyis kerek számmal 2000.

Igaz ugyan, hogy az elemi oktatás a protestans országokban reáliszerint hat évre terjedt, s a bazari reformát egyházkerület is határozottan kimondották, hogy nekünk is ide kell törekedni; az is igaz, hogy egy, csaknem tisztán protestans városban és pedig épen királyi városban, mely mint ilyen önálló helyhatósági jogokkal bír s ellötte minden tekintetben folyvást nagy javendő áll, — a legszegényebb lakosnak is birnia kell anyai műveltséggel, memint a hat évre terjedő elemi oktatás adhat; az azonban jelenleg, csak négy éves elemi iskolát veszek fel, olyat t. i. melyet a nehány hóra terjedő szoktató osztály eloz meg. Négy évvel veszek fel most, részint azért, mert, mint a táblázatból látható, a tanulók száma a negyedik év végével annyira lepad, hogy az ötödik és hatodik év létezőnek is alig tekinthető; részint azért, mert meg vagyok győződve s hiszem, hogy velem együtt a tiszelt olvasó is mindjárt meg fog győződni arról, hogy a következő nehány évtizedre, a négy éves tanfolyam elemi iskoláinkban teljes virágzás a emelése, nagyon, de nagyon elég lesz, s még azon esetben is, hogyha mindjárt kezdetben a hat évre törekednék, a dolg természeté szerint, csakugyan az alsóbb fokokat, az alapokat kellene rendezoznunk.

— Megkíméltem időig, szolt Leo, de ha kinyújtja kezét koronám után s le akar tasztani erről a császári székről, melyre érdemeim ültettek, istenemre! levágom karját, melylyel koronám akarja elragadni.

Még egyszer feltámadt lelkeben a régi barátok emléke. Magához hivatta a császári palotába Mihályt s baráti szemrehányásokat tett neki.

Mihály durván felelt: — Félted tőlem koronádat? Csak a gyáva fél, ki nem bír maga lábán megállani s mások ültetik az aranyos székre. Miért hajtsak én térdet te előtted, mikor nekéd kellene előttem térdet hajtajon. Én ültetlek ide s ha akarom, le is taszítatlak.

A császár ott mindjárt elfogatta a makacs patriciust. Törvény látottat rá s az alázatos tányérszó bírák halálára ítélték a felségértét.

(Folyt. kőv.)

Pesti viszhang.

(Január 2-kán.)

(K. E.) A fentebbi dátum után teljes joggal arról a napról lehetne írni, mikor az emberek a közönséget nem kalappal viszonozzák, hanem zsebekbe nyulnak. Hanem ez egy van mindenütt újév napján. Ez az a nap, mikor rendesen találkoznak oly emberekkel is, akikkel gyakran egész évben egyszer sem találkoztunk; mikor a leg több ember háza megöröül s mikor a leg több mosolygást lehet látni s a legtöbb jó kívánságra nyulnak az emberek ajkai.

De a politikuskok, azok a politikuskok t. i. kik szentül hittek, hogy az újév valami józ, nem mosolyognak. Az újév napja semmit sem hozott abból, amit vártak s most egy bizonytalan, kevéssé ünnepélyes napra kell várniok, hogy a meghozás által ünnepélyessé váljék. Ezek a reménydús politikuskok már az év végső napjaiban lázas türelemmel kapkodtak a bécsi lapok után. Rájök név és lapok Isis titokteljes fátályának jelentőségével bírták s a keresztököt, Pandora szelencéje zárválával fel. De amit Isis fátályát takart s Pandora zárja zárt, az a landwehr volt, s ugy egyfortinos bankók nyomtatása. Czukor helyett vaczkor s ama politikuskok oly savanyu arczal tették le a lapot, mintha csakugyan vaczkora haraptak volna s a családok keserűségével mondogatták mag s: „ezért volt Pesten Benst.” Azt persze senki sem tudta a ven „Pessen” kivila, hogy miért volt Beust Pesten s a mint ez a csokányos centralista tudja, azt senki se akarja elhinni.

Előleges bevezetésül ennyit az újévről, melynek csak a

Négy éves elemi tanfolyamot véve fel, van tehát nálunk jelenleg összesen 1903 tanuló.

1862. márcziusban volt 2111 „
Az 1862³ iskolai év első fele végén volt 2160 „
1835-ben volt 2175 „

Ime tehát, ezeltől 31 évvel, 272-vel volt több nálunk az elemi tanulók száma, mint jelenleg.

Ezt is igen tanulságos dolog tudni, de még szükségesebb most arról szerezni tiszta, biztos tudomást, hogy hány oly gyermek van jelenleg a ref. gyülekezetben, — mert én csak arról szölok, — ki életének 7, 8, 9, 10-dik évét futja s emelleg az elemi iskolába tartoznak jární? E kérdésre a biztos alapokból kiinduló számításokkal és összevetésekkel ez idő szerint sokkal tisztább és hibvebb meg lehet felelni, mint p. o. az idevonatkozó népszámlálásokból, melyek eddig e tárgyra, t. i. az iskolaköteles gyermekek számának kimutatására nézve, igen szorosan cselemlenl tölttek ki s épen statisztikai összevetések által voltak megizagítandók.

(Folyt. kőv.)

Révész Imre.

Hogy áll a világ?

(S.) Ez újév folyamában talán a magyar kérdés is megérlelődik annyira, hogy közmegegyezésre megoldható lesz. A lapok már általánosan megemlítik, mikép E u s t bárónak Pestről visszatérve Bécsben miniszteri tanács tartott, melyen a miniszter jelentést tevén Pesten tett észleleteiről, nem hallgatja ki, mikép a magyar kérdésnél az eddig megkísérletet után s módon alig lehetne czélni. A magyar pártvezérek himezés nélkül elmondják Beust bárónak, hogy a magyar országgyűlés addó- és újoncz-megszavazás jogáról semmi szin alatt le nem mond s azon szilárd meggyőződésüket sem titkolják el tőle, hogy a kiegyenlítés csak akkor válk bevégzett tényné, ha a nemzet jogait tiszteletben tarttának s nem tesznek kísérletet oly testületben összpontosításra, melynek nagyobb működési köre által neuzenták a legszegényebb áll. pontra szorították le. A por. „National Ztg.” bécsi levelezője egyébiránt azon meggyőződésnek ad hangot, hogy a magyar alkotmány a leheletőség kiminteti fog s a magyar önállóságira a legszegény mérvű biztosítókot nyújtandják; azonban az állam életkerésének közs. géhez minden körülmény között ragaszkodni fognak.

Epen midőn e sorokat írjuk, érkezik kezünkhez egy bécsi távirati tudósítás, miszerint jan. 2-dikán egy cs. patens jelent meg, mely azt mondja, mikép a kormány tárgyalást kezdett a magyar koronaországok képviselőivel. Tekintettel e tárgyalások állására és azon szándékban, hogy a nagyfontosságú feladatnak alapos, minden oldalra méltányos és leheletőséget megőző oldásra eléressék, — es. ó felsége elhatározta a többi királyi és ország képviselőit közreműködésre meghívni s indítatva érzi magát a nem magyar koronaországok képviselőit egy rendkívüli birodalmi tanácsi gyűlekezethez egybehívni, ez egybevitál az urak-házára is kiterjesztvén; minek folytán rendelése tetteket, hogy az eddigi — nem magyar országgyűlések fölhasználók s új országgyűlési választások eszközölköz. Ez országgyűlések febr. 11-dikén gyűlnék össze s feladatuk lesz: a rendkívüli birodalmi tanácsi gyűlekezt részére a képviselőket megválasztani. A rendkívüli bir. tanácsi gyűlés Bécsbe febr. 25-dikére hivatik össze s annak egyedül feladata lesz: az alkotmánykérdésnek tanácskozás alá vetése.

Török- és Görögország már kezdi összemérni fegyvereit, sőt némely lap szerint a thessaljai határon meg is történt az első ütközés. Nagyon hiszik, hogy Franciaország lesz között a hivatalon bíró, mivel e hatalomnak különösen érdekében áll, hogy a dolog kenyértörésre ne kerüljön s ugy vélik, hogy föladata lesz, a török kormányt egész a végsőig támogatni, ha a szükség úgy kívánja. Párisi tudósítások szerint Bourr éle franciá követ az utasítását küldetett Stambulba, hogy a cretai ügyben a porta részére álljon és mindent elkövessen a török birodalom fontartására, ha ideiglenesen is. Angolszlovák politikáját a feletti ügyben még titok leple föli, azonban gyanítják a két nyugoti nagyhatalom közt a keleti ügyben épen folyó diplomati alkudozásokból, hogy a két szomszéd egyetértve, karöltve já-

numerusa új, mint egy újolag számozott utca valamelyik házának.

Viszhangoztatni akarván a közelebbi eseményeket, mint egy jánus-fenek hátra kell tekinteni az ó éve is, mert az újév még nemcsak hogy másfél napon, hanem meddő is és eseményei — ha voltak — még nem jöttek nyilvánosságra; mert az élet a szakadatlan úgy miatt a szük falak közé szorult.

Az ó-év tőlünk fővárosiaktól vigan vált meg, zenezóval történt a búcsúzás. Hangverseny itt, hangverseny ott; hangversenyeket hirdető falragaszoktól tarkáltak az utcáinkok. Ma Dandrobek Mila asszony zongoráz, holnap Grün hegedű, aztán hangverseny. Hol vannak még a dalárdá-hangversenyek? A pesti, a budai egy időben versenyeznek, hogy még egyszer vég énekeljék megokat az esztendőben s az esztendő énekes halottá tegyék. A hangversenyek nagybüjtí szaporasággal nőtek s minden program vasosh betűkkel jelentette, hogy valamennyi közreműködő elszendű tekintély a hegedű, fuvola, zongora s ének-művészet kottás világában.

De Budapest utóvégre is muzsikális város, ami nagyon illó is oly ország fővárosához, hol a nota csak egy terem. A hangve senyeknek rendesen akad közönsége, s nem mindig nagy is, de mindíg „díszes és válogatott,” amint az újdonszók szokják mondani.

Amde van a művészetnek egy ága, mely nálunk még az igaz, hogy új hajtás, de máris erőteljes hajtás, mely azonban ápoló kezek nem igen gondoznak. A képzőművészet ez, mely erőt vére a közönségesség, utóbbi évben hatalmas lendület vett, de fájdalom egyre a részvételenység hideg falai ellen küzd. Midőn a művészet első csiraja kibúj, szerencsés előjelek követték. Markó, száradalnak egyik legkitünőbb tájfestése, világhírűvé lett, Barabás nevét csakhamar ismerté az ország s Zichy Mihályt Sz.-Pétervárra hívták meg. Mindenki hitte, hogy a jeles talenatumok elszájtják a közönyt. Most Than, Lotz, Székely, Wagner, Litzemayer, Ligeti (e valóban nagytehetségű tájfestés), Molnár, Kovács, Orlai, a Markó-testvérek, Brodsky és Parisban Madarász V. tapasztalják, hogy a közöny napjai még most sem értek véget.

Than és Lotz gyönyörű freskói a redout lépcsőházában tanúsítják, hogy a magyar festészet oly jelentőségre jutott, hogy nem ápolása már hán, mert nem ápolni ami megvan, de részvét nélkül meg nem élhet — valóban vétek, a miért nem lehet vezekelés. Aki a nemzeti múzeum Markó-terében megfordult s végig nézte Markó gyönyörű tájképeit, minél több gyönyört talált, annál több keserűséget érezhetett, hogy e nagy tehetségnek külföldre kellett vonulnia, hogy élhessen s hogy az olaszok soha sem készítenek lajstromot festészeiktől, anélkül, hogy Markót az

rand. Oroszország és Amerika kétségkívül a cseréi ügynek val-
nak harcosai, mint amelynek kedvező kimenetelét bizonyos
hasznát várják.

Az „Etoile belge” nagyon erősíti, hogy Franciaor-
szág Angliának egyértelműen javalt a keleti kérdésben, mely
egyértelműen Francia-, Angol- Oroszország s Ausztria közt szű-
vetséget hozhat létre. Az „Ind. Belge” párisi tudósítói szerint,
a francia külügyminiszteriumban már fenhangon emlegetik,
hogy az angol kabinet tökéletes egyértelműen van Franciaor-
szággal a keleti kérdésre nézve.

Az orosz hadkészségek gyors folyamatban vannak. Most
négy hadosztály elrendezésre foglalkoznak. A pontok már ki-
lennének jelölve, melyekben az osztrák hadtörzsek sán-
köz emelése volna terveh. Melyidőbba roppant élelem szer-
szállítást. E várost felfoghatnánk pontnak tartják, honnan a
sereg könnyen indulhat egy keleti, mint nyugati irányban.

Debreczeni tárogató.

□ A debreczeni íróegylet múlt évi decz. 30-kán
tartá alakító- és választó-kögyűlést, melyen először is az
ideiglenes választmány eljárási helyesítő tudomást véltetván,
mindenben megerősítették s az ideiglenes tisztviselőket és
választmányunk eddigi működését, különösen az alapszabá-
lyoknak gyorsan kieszközölt megerősítéséről köszöntet-
szavazták. Majd Szöllössi János korábbi vezetése alatt a
tisztviselő választása következőleg történt: Rédl György átlá-
nos szavazattöbbséggel első főelőszed mesternek mint
elnöknek, — Fráter Imre mint szintén a többi tisztviselő,
vizsgálószavazattal 2-od főelőszed mesternek, — Papp Fe-
renc jegyzőnek; — Scheibenhof Guidó és Schweitzer
János főelőszed mesternek, — Kaffka Károly és Simonffy
Emil a lövészi idősakra titkároknak — s azonkívül 20
választmányi tag, választattak meg.

Ujév első napja esővel köszöntö be hozzánk. Némely
böcs szerint ez bő esztendő jelent. E hiedelemben osztozni
látszanak az ujvi köszöntőhurczok, kik ez évbe, vetett jöremé-
nyében, az időelővereknek egész záporai boríték el-
fejűnk. Ha ez áldáskívánatoknak csak tízedréze teljesül, akor
nem lesz okunk panaszra.

□ A helybeli gazdasági egyesület f. évi január
16-kán délelőtt 9 órakor tartja kögyűlést a kaszinó nagy te-
remében, végmegalkatása tárgyában.

□ A közelebbi mul: ésszel a „nagy cserén” tartózkodott
rablónok tagjai már egytől egytől elfogottak. Négyen voltak
cimboraságban. Az utolsó kinek a mul: ésszel sikerült az igaz-
ság keze alá egyidőre kikisikeni, a Nyíren bujdosított, báró
Stujka név alatt, valódi neve Stujka János lévén. Azonban leg-
közelebb Vay Miklós rendőrbiztos által megvált az erdőben
elfogott s mindent mit tett, vagy minnek részese volt kényze-
rités nélkül bevallá s most Nagykállóban várja büntetését több
— általa fölfedezett orgázdával együtt.

□ Gusztinyi Sándor, ki a nőruhásabási műrajz-
ból, városunk hölgyeinek már több ízben ada órákat, most ismét
Debreczenben tartózkodik s ismét tanórákat adni szándékozik. A
tanítási az egész folyamra csak négy forintnyi mérsékelt összegben
van megállapítva, míg a szegényebb sorsúaknak díj nélkül
tanítására ajánljuk. Lakása: vár-utcza 352. sz. a.

□ A kertészeti egyesület ma tartja a decemberi órákban tiszt-
újító kögyűlést a kaszinó nagy termében.

□ A helybeli jogász ifjúság a farsangi időny alatt „jogász-
bál”-t rendezend.

□ Lapunk ez évi első számát minden eddigi előzetők-
nek megküldjük. Kik lapunkat jövőre is járni óhajtják, azon-
ban még eddig magokat lapunk előzető névsorába be nem je-
gyeztetők, kérjük ezt mielőbb tenni, hogy a rendszerint nyom-
tatandó példányok száma felé megmaradjon kellőleg tájékozottak.
— Színházunkban, a legközelebbi országos vásár alkalmá-
lával következő darabok adának elő: szombat, január 12.
„Órdög Robert. Meyerbeer dalműve; vasárnap, jan. 13.
„Tékozló” látványos színmű; hétfő, jan. 14. „Aesopus”
Rákosi Jenő kedvelt vígjátéka; kedd, jan. 15. „Alarcz os

bál” új dalmű Verditől. E változatos játékrendre előlege-
sen is figyelemzetjük a vidéki közönséget.

□ A helybeli daléregylet szerencze tisztelt elnökét Kom-
lóssy Imre urat mint az égytel tővevény buzgalmu fejét, a
napokban felhívás-zénével tisztelte meg.

□ Mult hó 30-án a „Csukás” csárdánál több kondás
borozás közben összeszokálóznak, veredés feljöttük ki s egy-
közül oly kemény ütést kapott fejére, hogy azonnal dőlte-
tül rogyott le. A tettesek szám szerint hárman már elfogottak.
Ugyanott és akkor az ivóházban egy gyermek — amig anyja,
szeretőjével a konyhában mulatott — az előtte levő pálinkás
üvegből annyit ivott, hogy belehalt.

□ Főorvosi hivatalos kimutatás szerint mult évi okt.
havában meghaltak: — kolerában 36; hagnymában 19; vörös
himlőben 3; torokgyilkban 6; vérhasban 3; pokolvarban 1; tü-
dőlobban 11; májlobban 1; sorvasztó betegségben 46; tüdő-
szélhűdésb. 6; tüdővész. 3; agyvérzésb. 2; általános vízkörb. 5;
gutatósb. 1; szívtágulásb. 1; sebesültségben 1; halva szüle-
tetett 8; öngyilkosságban kimult 2; kisdetek közt féllobban 32.

Vidék.

* A kolozsvár-gygyvárdai vasút létesítése ügyében gr.
Zichy Edmánd már elutazott Brüsszelbe a „Bischofsheim és
tára” bankárházzal értekezni. E cég hajlandóan látszik az
általánosn ohajtott vasutvonalon kiépítésének előállítására, ha a
megnyitási költségés békés elvén is elfogadná a vasutvonal-
nak országos kamatbiztosítását. Nem kétkedünk, hogy az or-
szággyűlés, mi töle telik, mindent elkövet ezen annyira szüksé-
ges vonal műharombar létesítésére nézve.

** Nagyváradon — mint egyik t. levelezőnk tudatja —
nagyban készülnek a farsangra. A kaszinó termében betenkit
zártkörű házas táncgyűléseket szándékoznak rendezni a város
előlök. Azonkívül „jogászegylet-bál” is szerveztetik, mely
mindig a leglátogatottabb s élvezetesebb szokott lenni. Ka-
szinó-bálra is van kilátás. Az előbbeli izraelita körökben pe-
dig a házi estélyek már szintén megkezdettek. Ez estélyeken
zene és tánc, színi előadások és szavalások főlválva él-
vezhetők.

** A vajai agaraszegylet versenyé mult hó 11. és 12-kén
— mint levelezőnk írja — ünnepélyes vendégséggel ment végbe,
mely alkalommal a lakomákban Balás Kálmán kitünőség szer-
vezett zenekara játszott. A verseny fölött — aranyozott ezüst
agarfej-alaku serleget, gr. Vay Ádám „Huszár”-ja nyerte
Lathovics ur „Lepkés”-je ellenlent. Ugyanazon égytel f.
hó 7-dikén Kisvárdában a agaraszegyleti bált rendezend.

** Vaján (Szabolcsmegyében) Szabó Lajos ref. köztanító
és orgonista vezérlete alatt, fölmutatóknál álló daltársulat
alakult, melynek működése máris oly szép eredményt mutat föl,
hogy az, a helységnek méltán dicséretére válik.

Irodalom.

— Ábrai Károly kedvelt regényírónk s lapunk egyik
munkatársa „Vihar után” című 3 kötetes regényt fejezett
be. A regény szövege a gygyverekes utáni napokban, az annyira
elmekezetes Aradon kezdődik s tart a bach-uralom legfő-
lemesb és legemlékezetes napjain át. Ezen új mű megjelenését
várva várjuk s annak idejében olvasóinkkal bővebben is megis-
mertetjük.

— Rákosi Jenő „Aesopus”-át közelebb a bécsi vár-
színházban is elő fogják adni. Szép buzdítás a tehetséges fiatal
költőre.

□ Nagy Miklós szépképzettségű fiatal író, ki a „Há-
boru-könyv”-et sok ügyességel szerkesztette s Heckenast
Gusztáv, mint kiadó „Magyarország zég képekben” című
honismerető képes havilvetekre hirdetnek előfizetést. Czelje a
vállalatnak hazánk földét minden irányban megismertetni, ne-
vezetességgel, szépségeit a nagy közönség előtt nyitott könyv-
kint feltárni s a multból és jelenről tanúságot tenni. Munkatár-
sokkal kitűnő szakferiatk vannak az előfizetést felhívásban meg-
nevezve s így teljes reményünk van, hogy e vállalat hézagot föl-

tend be. Minden hónapban egy 8 ivre terjedő füzet jelen meg s
előfizetési ára egész évre 8 forint osztr. ért. Ajánljuk olvasóink
figyelmébe.

□ Megjelent és szerkesztőségünkbe beküldetett:
„Magyar gazda tárcza-naptára 1867-dik évre”
szerkesztette Kégyly Sándor. Tartalma közhazsnu
vállalat.

□ Vértanuk a magyar történetb. történeti ta-
nulmányok Szilágyi Sándortól. Mindkét művet Heckenast
adta ki s Debreczenben Csáthy Lajos és Társánál kapható.

Szerkesztőségi nyiltelevezés.

Dr. V. G. Besses cikkedert lapunk közelebbi száma hozza.
O. Gy. urnak ajánlatát elfogadjuk.

Balogh Zoltánnak. Kedves küldeményedre köszönjük. A
kézirat szives másolója számára hálánk kifejezését kérjük.

Ábrai Károlynak. H.-M.-Vasárhely. Kedves küldeményed la-
puk egyik közelebbi számát érdekeltetendi.

Szász Károlynak. A jó kívánatokat sokszorosan viszonozzuk.
Rövid idő alatt magán levelet írunk.

Losonczy Lászlónak. Megérkezett-e magánlevelünk?
Komáromi Kálmának, Kecskeméti. Küldeményed: köszönjük.
A kért számot kikérjük, ha ugyan még található s elküldjük.

Szelle Károlynak. Magánlevelet írunk.
Tamásfi Gyulának, Szekesfehérvár. Csinos fordításért fogadjuk
köszönetünket.

Értesítés.

1867. 14000 forintot tevő színházi részvény kölcsön
után járó felvéri kamatok a színházi bizottságnál által a városi
pénztárba befizetetté, ezennel értesítetnek a részvénytulaj-
donosok hogy a részvények után járó felvéri kamatok földi
pénztárnok Kémény Dániel úrnál bármikor felvehetik, ha pedig
valamely részvénybirtokos a részvénye után járó felvéri kama-
tokat nem talál a pénztár javára visszajáróközni hajlandó vol-
na, s elveszkedik az iránti nyilatkozatát a nevezett pénztárnok
úrnál kijelenteni.

Kelt Debreczenben 1866-dik évi decemberhöz 31-kén tar-
tott tanácsülésböl.

A városi tanács.

Sorszhuzások.

Temesvár decz. 29-kén: 77. 30. 28. 6. 21.
Linz decz. 22-kén: 10. 56. 82. 50. 60.
Buda decz. 29-kén: 51. 48. 83. 26. 65.
Bécs decz. 29-kén: 15. 42. 20. 51. 64.

Terménytár.

Debreczen. Decz. 31. (Kicsinyben.) Tiszta buza 5 frt 50
kr. kétszeres 4 frt 30 kr. roz 4 frt 05 kr. árpa 2 frt 70 kr. kukorica
3 frt 20 kr. zab 2 frt 40 kr. búles 2 frt 40 kr. Egy mássa szalonna
26 frt. — kr. szóna 2 frt 35 kr. szonina 1 frt. 1 f. ut szalonna 30 kr.
diszobus 12 kr. marhahus 13 kr. só 9 kr. 1 tteze disznózsír 40 kr.

Debreczen. Jan. 5. (Heti üzleti szemle.) A mult heti
csesű lasséget a gabonaszület és létén étekebb hangulat váltó föl, mely
nemennyira az ár-emelkedésben, mint az előlékek keresletben nyilván-
ul. Buzából, a könnyebb súlyú kivitelre keresve lévén, szűrd árak
mellett eltek; ellenben a nehezebb minőségű nem igen nagy figyelemben
részesül. Rozs, csesűes üzlet mellett 10—15 krol olcsóbb. Árpá-
ból nincs kézelit; ugyanígy hiányzik a zab, de kukorica áf le-
szállított áron is kínálják. Az árak következők: tiszta buza 5 frt.
25—6 fr. 25 kr. roz: 3 frt. 90 kr. — 4 frt. — kr. árpa 3 frt.
3 frt. — 10 kr. zab 2 frt. 20—25 kr. kukorica 3 frt 20—25 kr. bú-
les 2 fr. 90 kr. — 3 frt. Szalonna 26—27 frt. Szécs 23—24 fr.
Az időjárás hol esős, hol hags.

Arad. Deczember 28. T. buza 6 frt 25 kr. kétszeres 5 frt 35

olasz festészek köze nem sorozzák. Zichy fölviszt az orosz fővá-
rosban van, Madarász Párisban, Kovács Madridban, Wagner a
müncheni akademia festészeti tanárának egyik díszre, mert hon-
rosz földön van számukra.

A képzőművészetek iránti közönségnél a „képzőművészet
társulat” mint egyesület, meg járban találkozik. Képművelési
vaimi szegényül ütnek ki s több partból tagot érdemelne e tár-
sulat, mely kiállítási terembe évenként annyi becses képet állít
ki, nagyobbára ismert művészekét s mely a pártóló elődjert
oly dísz albumot nyújt cserébe.

Fenállása óta nem sok részvételt találkozik s furaínik
műszeretéről nem sok és nem nagy bizonyítványokat állíthatna
ki. A művészetek iránti közönyt a mulatságok tüzével akarta
fölmelegíteni. Rendezett jelmezes bálokat és szüreti kirándu-
lást, de ezeknek lehető fényeseknek s költségeseknek kellett
lenni, hogy a megszokott mulatságokkal versenyessenek s így
aztán egész a deficit örvénye szelőig jutott. Hogy az örvénybe
is be ne jusson, az idő már nem fog tánczvigalmat ren-
dezni, mert semmit se áldozhat, pedig meg lehet, hogy áldoznia
kellene.

De a tánczolni szeretők azért ne búsuljanak, lesz bál elég
jótékony czeleokra s a redout bérlőinek zsebére egyaránt. Hogy
sem az írói segélyegylet, sem a képzőművészetek javáért nem
tánczolni, a letánczolni válok azért nem szenvednek rövidséget,
mert a hosszú farsang kárpótolja.

A divattermek már be vannak rendezve a farsangra, a bál
öltönyök kelmei nyálakokban hevernek, hogy egy esti fényelés
után jól körülzártsák az iskolába vagy növeledbe járó kisebb
leány szakkassa a padok közt, vagy a nagy-világ gázlányú köre
után egy exaemen szelid pompájának szerény tényezővé váljanak.
Lehetetlen, hogy mellözök a még csak át nap után beki-
szántó farsangot, mert hírnököivel már is találkoztak. A táncz-
tanítók jelölésai már régen hirdetik, s most a táncziskola nyil-
ványos estélyei is tudatják, hogy a hűvendékek között vannak a
nagy idöre, mely álmoss nappalokból s 9 órátló reggeli 4-ig tar-
tó éber éjlekkől áll.

Kisebb városban ismeretlenek az új táncztermi nyilvános
mulatságok. Utó zártkörűek, itt a tánczterem (csak nagytáncz-
terem) alakaira is transparenteket festnek, hogy től este
messze elható szines betűkkel hirdessék: „Tánczolni, vagy nu-
latni akaró ember, ide térj be” s 30 krajczáért, vagy legfeljebb
50-ért megnyílnak előttd az ajtók, melyek mögöl már előbb
egy zongora csörmpölését, vagy misfél hegedt hangját, egy
guitár, avagy hárfá melábis rezgését s olykor egy harmonia
vasárnapiulánatos ömlenéseit hallhatod.

Bélpösz, s ha azzal a szándékkal jöttél, hogy mulass, mu-
latatsz. Az ismeretség könnyű, a fességség nem nagy. Ha azt

hitted, hogy ítt igen gyakorlatlan tánczos leánykákat találsz,
csalatoztál, sőt vigyázz, hogy téged meg ne tánczoltassanak.

Ilyen tánczestélyeket minden „táncz-salon”-ban tartanak
hétenként két napon. Természetesen, hogy az egyik nap a va-
sárnap, majd minden második utczában ballod az áruló zenét, ha
a tánczmeister elefetteitől transparentet kitenni, s látod a függő-
nyököknél lebegő alakokat, a helyvárosban egy, mint a Terézváros-
ban. Mert az emberek az egész világon szeretnek mulatni, s a
leányok minden városrészen tánczolni.

Terspichore eme szóbanak nagy része nyáron is eleven,
de a valódi elevenséget a farsang hozza meg.

Színházi szemle.

(sz. t.) A folytonosan szaporodó és színpadunkat csaknem
özüvinkint fenyegető francia termékek fölött, utóbbi időkben
egy sem fordított oly nagy népszerűségre, mint a Paulya Ele
által fordított „Mirabeau ifjúsága”. Van-e a dicséretke-
nek alapja s a sikernek jogosultsága? — önkéntelenül a kérdés
merül fel előttünk, ha ezen francia színmű négy felvonásán ke-
resztül hatolunk. Mi itéletünk kimondásában habozunk s a fel-
tetlenül dicsérik csapajához épen nem sorakoztatunk. Hibája e
műnek szerintünk, hogy alapját, konvencziát, lepergését oly cse-
lekvény és viszony eszményítésre képezi, melyet a moral itelő-
széke előtt helyesnek soka sem lehet. Sophie önzestelen,
tiszta szerelme a mily nérvben felkelti rokonszenvünket, ép oly
kellemetlenül érint nő költelméről való tökéletes megféledeke-
zése. Az árny- és fényoldalak egyensúlya sajátságos felhőmályt
képez, melyben magunkat tisztán tájékozni aligha lehet. Mira-
beau marquis, ki aival kötelesegeiről megféledekezve, szívbelő a
szeretet gyökerét kitépve, fának catastrophiáját előidőzi s az
első felvonásban fötényezőkint tünik fel, már a darab közepén
harmadonban szerepet játszik, végül pedig a cselekvény tereről
nemesnek indokolja, sőt gyakran épen valószínűsítünk, de a
fiatal Mirabeau kézikézel, nemes kitartással, forró szenvedé-
lye mindvégig érdeklik a hallgatót, egyes jelenetek hatása
megragadó, és az eszmények gyors menete közben a hányókról
még csak gondolkodni sem lehet. Az előadás ez ifjú lelkesedé-
sreget volt. Mándokly (Mirabeau Gábor) az ifjú lelkesedés
egész tüzével és átmeglejtőségével által szerepet; sok megkapó
jelenete volt. Rónánnyé (Sophie), a szerelme és női kötelese-
g harszát megragadta vonásokkal cselelte; átértett játéka a kö-
zönség elismerésében részesült. Gensonné, a darab ezen rokons-
zenves alakját, ki élete czéljait embertársainak boldogítását
tűzi ki, E gyűd személyesítette helyes felfogással s megnyerő

szerepetreméltósággal. Zöldy (Brugnieres) a szigorú rendőrt-
iszt szerepében művészi öntudattal alakított.

Gerecs János, mint szerződött tag, másodsor Sziklig-
geti „Csikós”-ában mutatta be magát. Természetes, sokszor
eredeti vonásokkal élénkített játék s nemannyira erős, mint
megnyerő, rokonszenves hang — jellemző tulajdonságai. Kólesy
Luiza (Rózi) kedves alak volt; játékaiban természetes naivsága
sokszor Hegedűsnére emlékeztetett. Zöldy a vén csikósban tö-
rültszettel alakot állított élénk; hasonló népies alakok ná-
má mindig kitünően sikerültek. Foltényi (Szárnyai) a 48 előtti
idők hivatalviselt földecsúrját elevenít fel szerepében. Maszkiro-
zás és alakítás egyiránt jól sikerült. Vizvári (George) és
Zöldy (Ladácsné) a népies karzat eszményei. Kisebb sze-
repekben felelmentők még Dózsá és Foltényiné.

Ujév első napján „Szapáry Péter” ifjúfelvonás törté-
neti színmű adatótt elő. A színház minden zugában megélt; kü-
lönösen népeket válnak a karzat és emeleti helyiségek. Volt
felkesedés és taps, mely minden hazafis mondatnál zajosan ki-
tört. Mándokly is nagy részben a közönség ezen exaltált álla-
potának köszönheti, hogy erejét haladó szerepében, minden je-
lenet után zajosan megtapsolták. Erejét haladónak mondják
szerepét, mivel Mándoklyt rendezen a lyrai részek sikerültek,
Szapáryban pedig a heves kitérésű játszó a főszerepet. Ily
helyeken a különben tehetséges ifjú színész ereje megbicaklik
s hangja tulfeszítése mellett sem képes kelto hatást előidőzni.
Az egykezet azonban mindig elismerést érdemel. Sokkal sze-
rekessebb volt e tekintetben Rónay (Hamsa bé), ki pártalan
organumával megragadott fessé a helyzeteket. Foltényiné
(Trencsinyi Mária), Molnárné (Ilka) hatással játszottak. Az
első felvonást megezőző ujvi tableau szépen sikerült s rendező
lélezerővel tanúsított.

Az „Alarcz os bál”-t egykor község előtt kellett végig
énekelni. Az esős, kellemetlen időjárás olyanokat is honn tar-
tatóztatt, kik különben Verdi zenéjében gyönyörűséget talá-
laltak volna.

Végül Shakespeare „Coriolan”-járól kell szólnunk.
Sajnáljuk, hogy helyszíre miatt, e valóban sikerültnek mond-
ható előadásról részletebben nem írhatunk. A czímserreg Ró-
nai kezei közt volt, ki művészi erejének újabb bizonyítványát
nyújtotta. Minden ízében lelektünk, mely buvárlatolt alkalmasság
s nagy kivitelű erőjellemezté játékát. Megkapó volt a felvonás
a lelki küzdelmek tudás s nématéka többet beszélt sok szí-
nész hangos pathosánál. Sajnáljuk azonban, hogy az indulatok
hevesebb kitörésénél tüze egészen elragadó s több szava érthe-
tetlennek lán. Mellette habár röviden is, méltó társárol Zöldy-
ról kell megemlékeznünk, ki Menenius-t, a becsületes, kedves
öröget mintaszerűleg személyesítte.

kr. rozs 4 ft 55 kr. árpa 3 ft 55 kr. kukorica 3 ft 70 kr. zab 2 ft 55 kr. köles - ft - kr. Egy máza szalonna 35 ft. széna 2 ft 50 kr. 1 font marhahus 1 ft - kr.

Erményfalva. A decz. 27-én tartott heti vásárrban a termények s elemlé czikkék ára következő volt: Tiszta buza mérője 5 ft - kr. kétszeres 4 ft 40 kr. rozs 3 ft 60 kr. tengeri 3 ft - kr. árpa 2 ft 80 kr. zab 2 ft 40 kr. kása vékaja 2 ft 90 kr. paszuly vékaja 3 ft - kr. lenese itézeje 8 kr. borsó itézeje 8 kr. szalonna mázsája 26 ft. (V.)

II. Bőszörmény. Decz. 31. - T. buza 4 ft 50 kr. kétszeres 4 ft 10 kr. rozs 4 ft - kr. árpa 2 ft 50 kr. zab 2 ft 50 kr. tengeri 3 ft - kr. köles 2 ft 50 kr. 1 máza szalonna 26 ft. 1 font

szalonna 28 kr. 1 itéze disznósír 40 kr. 1 font disznósír 14 kr. 1 font marhahus 12 kr. 1 font só 10 kr. 1 máza széna 3 ft - kr. 17 szalma 1 ft - kr.

Nagyvárad. Decz. 13. - T. buza 5 ft 43 kr. kétszeres 4 ft 60 kr. rozs 4 ft 16 kr. árpa 2 ft 60 kr. zab 2 ft 30 kr. tengeri 3 ft 90 kr. köles - ft - kr. 1 máza szalonna 30 ft. széna - ft - kr. 1 font marhahus 16 kr.

Tasnád. Decz. 28. T. buza 4 ft 50 kr. kétszeres 5 ft 60 kr. rozs 3 ft - kr. árpa - ft - kr. zab 1 ft 50 kr. kukorica 3 ft - kr. 1 máza szalonna 24 ft - kr. széna 1 ft - kr. 1 font marhahus 9 kr.

Bécsi bürze árfolyama.

	Január.	1.	2.	3.	4.
5% - es Metalliques	100 ft.	57.70	57.80	58. -	
5% - es nemzeti kölcsön	100 ft.	66.90	67.40	67.40	
1860 sors. kölcsön	100 ft.	82.10	82.35	83.40	
Hitelintézet részvényei		154. -	154.90	155.60	
Bankrészevények		718. -	719. -	720. -	
Londoni váltók		130.25	130.80	130.75	
Ezüst	100 ft.	129.25	129.60	130. -	
Arany	1 db.	6.19	6.19	6.20	

MENNYBEND
a liszavidéki vaspályán, 1866. decz. 1-ől kezdve, további rendelkezésig.

óra	irány	óra	irány
8	pesti	8	pesti
6 31	regg.	9 49	regg.
10 57	éjli	1 35	éjli
3 5	éjli	4 33	éjli
5 31	éjli	7 24	éjli
10 56	éjli	10 56	éjli

óra	irány	óra	irány
8	pesti	8	pesti
6 31	regg.	9 49	regg.
10 57	éjli	1 35	éjli
3 5	éjli	4 33	éjli
5 31	éjli	7 24	éjli
10 56	éjli	10 56	éjli

A városihoz csatlakozó postaközlekedés megnevezése.
A városihoz csatlakozó postaközlekedés megnevezése...
A városihoz csatlakozó postaközlekedés megnevezése...
A városihoz csatlakozó postaközlekedés megnevezése...

H I R D E T M É N Y E K.

Dr. Pattison köszvény-gyapotja

azonnal enyhíti és gyorsan gyógyítja a

KÖSZVÉNY és CSÚZ

minden nemét, mint arcz-, mell-, nyak és fog-fájást, fő-, kéz- és térd-köszvényt, - gyomor- és altesti-fájalmakat stb. stb. Csomagokban 50 kr. és 1 forintjával kapható Debreczenben **Rothkecznek Károly** gyógyszerészénél.

Ermelléki romlatlan szőlők,
VERES és FEHÉR BOROK
tisztán kezelt és többféle minőségben, ugyszintén
valódi boreczet,
kaphatók: **Posszert János** fűszerkereskedőnél Debreczenben.

10542. sz.
Cs. k. szab. tiszavidéki vasut.
H I R D E T M É N Y.

A közelebbi debreczeni országos vásár alatt 1867. évi január 1-sejétől bezárólag január 16-dikáig a jelenleg Czegléd és Debreczen között közlekedő rendes személyvonatokon kívül naponként még egy második vegyes vonat fog közlekedni oly módon, hogy a Debreczenbe menendő este 8 óra 4 perczkor Czeglédről, a Pest felé menendő pedig esti 10 óra 26 perczkor Debreczenből indul el.

Ezen intézkedés mellett a Pesttel való egyenes összeköttetés s pedig Debreczen felé: a Pestről délután 5 óra 19 perczkor, Pest felé pedig a Czeglédről Pestre reggeli 6 óra 35 perczkor elinduló vonatokkal fog eszközöltetni.

3-3 **Az igazgatóság.**

9362. sz.
Cs. kir. szab. tiszavidéki vasut.
H i r d e t é s.

1867. év januártól kezdve Csány személyszállító állomás, az összes teherszállítási szolgálattal megbízatik.

Erre nézve a tiszavidéki vasut általános rendszabályai, árjegyzékai és mértékmutatói érvényesek.

A csányi állomásra érvényes kivételes fuvarmérsekélek, a minden állomásnál meglevő árszabályból kivethetők.

Bécs 1866. év december havában.

3-3 **Az igazgatóság.**

Arjelési hirdemény.
A lepeti ref. gyülekezet az 1867-dik év március haván kezdve húshétfőn ugyan szombatig elvált, meg pedig április 3-án 10 órakor fog megtartani a lepeti lejegyzésről meghívottak. A vállalkozóknak elvált szombatig kell lenni és nagyon előtérben kintani kötelesek. Debreczenben megköszönöm felhívásomat. Nagy Sándor barmoskvas jogtulajnok Csopogóvár-utca 823. sz. a.)
- a barmoskvas és költészetes pedig Telpet a felkérés hivatalból barmoskvas megköszönöm. Az egyháztanács meghívásból szól. - Tere, január 1-én 1867. Nagy Sándor.

Titkos betegségeket
és annak utóbbi gyökeresen gyógyítja egy tíz év óta gyakorló orvos.
Lakása: főpince Szikszay ur házában, 2146-dik sz. a.
Rendel: Héltől 8-10 óráig, délután 2-4 óráig.

Hirdetmény.
1867. évi országos vásár alatt 1867. évi január 1-sejétől bezárólag január 16-dikáig a jelenleg Czegléd és Debreczen között közlekedő rendes személyvonatokon kívül naponként még egy második vegyes vonat fog közlekedni oly módon, hogy a Debreczenbe menendő este 8 óra 4 perczkor Czeglédről, a Pest felé menendő pedig esti 10 óra 26 perczkor Debreczenből indul el.

Arverési hirdetés.
Sz. kir. Debreczen város törvényszékének teleknyvi tanácsa által közhírré tettik, hogy Csónka Lajosnak nevével közös 1107. sor szám alatti 4000 aftra becsült háza 7 hold és 1100 □ ol háztartási földével együtt, jöv 1867. évi január 7-dik szükség esetére márcz 4-dik napján délutáni 2 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján, bíróság el fog adni. - Az árverési feltételek a telekhivatal iradjában megtekinthetnek. - Kelt Debreczenben a városi törvényszék teleknyvi tanácsának 1866. évi nov. 7-dik napján tartott üléséből. 3-3

Arverési hirdetés.
Sz. kir. Debreczen város törvényszékének teleknyvi tanácsa által közhírré tettik, hogy Csónka Lajosnak nevével közös 1107. sor szám alatti 4000 aftra becsült háza 7 hold és 1100 □ ol háztartási földével együtt, jöv 1867. évi január 7-dik szükség esetére február 28-dik napján délutáni 2 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján, bíróság el fog adni. - Az árverési feltételek, a telekhivatal iradjában megtekinthetők. - Kelt Debreczenben a városi törvényszék teleknyvi tanácsának 1866. decz. 12. tartott üléséből. 1-3

Legjobb találmány juh-bélyegzésre.
A juhoknak eddigi juh-bélyegzése fadszögöknek és cselezuróknak tapasztalatlan, en arókar helyett oly karikákat találtak fel, melyek a juhok lábára egy szor készült fogóval szorítottatnak rá. Kinek oly felbecsült szorító-fogója már van, ezen karikákhoz hozzájárulni. E bélyegzők a beírásra egy s ugyanaz, oly karikáknak 100 db 4 aft egy fogó, nével elváltva 12 ft. E bélyegzők megrendelhetők Miskolcon Weissberg Samu szesz-kereskedőnél, Bésben Bertalan, Debreczenben Szikszay József ur házában Fridmann József bélyeg-készítő és pecsételészéknél; mintak 1 ft beállítás mellett postán megküldetnek. - Nemkülönben tudatom t. ez. közönséggel, hogy én egy békafő-szén-raklár tartok, mostani ára 1 vékának 30 kr. **Friedmann József.**

124-dik ÁRJEJYZÉK
az „István” gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, közpénzfizetés mellett, uszák értékben költségtelenül mellut.)

A. asztali dara nagy szemű	15 ft.	20 kr.
B. ugyanaz apró	15	20
C. dara közepes	13	60
D. közepes	14	80
1. langliszt	13	60
2. montliszt	13	60
3. zsemlyelisztt különös	13	20
4. ugyanaz	12	60
5. fehérkenyerliszt 1-66 rendű	11	40
6. ugyanaz	8	80
7. barnakenyerliszt	9	70
Készlezerliszt	9	70
Rozliszt 1-66 rendű	10	60
Rozliszt 2-dik rendű	11	40
00. árpakása	17	40
0. árpakása	15	20
1. árpakása	13	20
2. árpakása	12	20
3. árpakása	10	20
Lábliszt	5	20
Korpa	2	40

Minden zsákért 1 ft. befizetendő. E betéttel azonban a vévő szakszaka, ha a zsákot, az elváltól számtól legfeljebb 3 hó alatt, hibát nélkül, barmentesen visszazsákoltja. Utánvétel mellett visszazsákoltott zsákok nem fogadottanak el.

Debreczen 1866. Decz. 6.

Vállalatra felhívás.
1867. évi országos vásár alatt 1867. évi január 1-sejétől bezárólag január 16-dikáig a jelenleg Czegléd és Debreczen között közlekedő rendes személyvonatokon kívül naponként még egy második vegyes vonat fog közlekedni oly módon, hogy a Debreczenbe menendő este 8 óra 4 perczkor Czeglédről, a Pest felé menendő pedig esti 10 óra 26 perczkor Debreczenből indul el.

De
Előző
Helyben
vidéki p
6 ft. 1
hápra
szám ára
Szeker
bova a
valamint
reklamál
hirdetek
utczai C
Bécs
ismerős
el.
A
nata az
Reszler
től 10 é
A
tagsági
menyek
A
el, áldot
„H o r t
az, am
szon, m
ségének
ségnek
olcsó es
A
egylet,
sio föll
visszafiz
mely ősi
rula- és
opera-é
diszitem
által m
emleket
adók k
kamata
K
arányba
a kö
birni, a
Az
felfogta
mennyel
figyelem
drámbi
előtöz
közöns
tekony
V
évről s
lön elin
pező ki
léknél
mos pol
tézett
tárgym
tása és
mind a
visszafiz
R
semmi fi
ben a va
tanúsít
ideje al
tást szül
országos
pecz-kap
ellenörk
A
fel, hogy
a mult é
a polgár
szempont
éven a
de zesi
lenne, h
meket is
ravezető
I r
fejt a m
„Ertesít
jajdonos
merés t
K
Debrecz
hirlap
ületet v
delkezik
emlékeze
hiszen p
terjedelm
derül t
Eg
fejtettek
1)
Gábertől
polgár
től: Jő
lángtör
Lászlótól
tok ta